

A BEVÁNDORLÓ

Szerkeszti: SINGER MIHALY.

MEGJELEN NAPONTA DÉLUTÁN.

EGYES SZÁM ÁRA 1 CENT.

VIII. Évfolyam. 43. szám.

NEW YORK, N. Y., PASSAIC, N. J., PITTSBURG, PA., PHILADELPHIA, PA., SZERDA, 1911 APRILIS 12-én.

VIII. Year. No. 43.

A THROOPI GYÁSZ

Mihalko honfitársunk elbeszélése.

Vasárnap óta temetnek, egyre temetnek. Temetik a bányaszerencsétlenség áldozatait. Anyián vannak, hogy nincsen elég kosi a koporsóknak a temetőbe való szállítására.

Tegnap negyvenet temettek. A templomokban egész napon át gyász-istentiszteletek voltak és gyászt öltött egész Throop. Útezer lakosa közül talán egy sem maradt otthon. Elmentek mind szomorú kötelességet teljesíteni: temetni.

A legtöbb áldozatot tömegsírba fektették. Akik, amíg éltek, együtt voltak a föld alatt, hadd maradjanak most is együtt. Sok asszonyt, akit a gyilkos munka korai övezégre juttatott, a kétségbeesés egészen levett a lábáról. Egykedvűen nézték hiteztársuknak hulláját, amelynek eltakarításáról azután maga a hatóság gondoskodott.

Az áldozatok hátramaradottai számára serényen gyűjtenek. Eddig közel tizenötezer dollár gyűlt egybe és Simpson throopi polgármester intézkedett, hogy nagypénteken és nagyszombaton a bányakerület minden városában általános gyűjtés rendeztessék az övezégek és árvák javára.

Pennsylvania kormányzója elhatározta, hogy a szerencsétlenség okai dologában állami vizsgálatot fog elrendelni és a vizsgálat ügyében tegnap hosszabban tanácskozott az állami bányahivatal főfelügyelőjével, James A. Roderickkel. Még eddig nem ejtettek meg semminemű nyomozást s így nem tudni, hogy az iszonyatos szerencsétlenséget terhel-e valakit felelősség és kit. Egyes bányászok, akik szerencsésen kimenekültek a halál torkából, azt állítják, hogy a munkások figyelmeztetése és a tűz elfojtása körül vétkes mulasztások estek meg. A bányá tiszviselői ezt persze tagadamba veszik és visszatasítanak minden vádat. Az ellentmondó vélemények közt a vizsgálatot megelőzni lehetetlen. Talán kitűnődik majd, hogy történtek-e mulasztások, habár az elszenesedett embereket életre hívni többé nem lehet.

Mihalko János honfitársunk a szerencsésen megmenekülték egyike, már némileg magához tért a rémületből, mely majdnem megzavarta az esztét. Ő is azt állítja, hogy a munkások nem lettek kellő időben figyelmeztetve a tűzre. Ezeket mondja:

Csak akkor szerettünk tudomást a tűzről, mikor Parry közibénk jött és arra intett, hogy meneküljünk, mert nagy veszély fenyeget bennünket. Fajánk fölé húztuk a kabátainkat és Parry vezetése alatt elgy elhagyott tornába léptünk. A füst sűrű gomolyokban tödült be és én arra figyelmeztettem Parryt, hogy feltétlenül elpusztulunk, ha a tornában maradunk. Ekkor elhagyott a tornát és előrehaladva, a fiatal Gállal találkoztunk, aki belepustult a tűzbe. Gáll mondta nekünk, hogy ő ismer egy kifelé vezető utat, de a gázok miatt nem mer arra menni. En erre azzal válaszoltam, hogy most már mindegy, akár a tűzben pusztulunk el, akár a gáz öl meg bennünket, de meg kell próbálnunk a menekülést. Magammal cipeltet a fiut, aki tényleg elvezetett bennünket egy mellékútra, ahonnan kimenekülhettünk a szabadba.

Arra Mihalko János nem emlékszik, hogy a Gáll fiu, aki egy esomó embert mentett meg az elpusztulástól, miért maradt vissza. Persze, a halállal szemben mindenki csak a saját életének megmenetése gondolt.

OLVASÓINKHOZ.

Terjesszék a "Bevándorló"-t.

Olvasóink mondják nekünk, hogy a Bevándorló a legjobban szerkesztett magyar lap Amerikában. Olvasóink tudják azt is, hogy a Bevándorló a legfüggelenebb lap is. Reánk nézve, ha magyar ügyről, magyar érdekről van szó, nem létezik ugynevezett kényes kérdés. A himezt-hámozást nem ismerjük. Hozzászólunk bátran, lelkiismeretünk legjobb szolgálatáért minden kérdéshez, ha mindjárt, mint ez sok esetben történt, anyagi karunkra van is az állásfoglalás.

S ha olvasóink összehasonlítják a Bevándorlót a többi magyar lapokkal Amerikában, hamarosan meg fognak győződni arról, hogy a mi hírszolgálatunk nemcsak a legfrissebb, de a leggyorsabb is, hogy a nagy világlapokkal egyidejűleg jelennek meg a Bevándorlóban a jelentések a világnak minden jelentősebb eseményeiről.

EGY ANYÁNAK RÉMTETTE.

Bostonban megfojtotta tizenkétéves leányát.

Boston, Mass., április 12. Megrendítő eset tartja izgalomban az egész város lakosságát. Egy örült asszony, kit szabadon engedtek, megfojtotta saját gyermekét. Clara Russell asszony ma délelőtt 12 éves Marjorie leányát az ágyban megfojtotta. Russellné, ki Dorchester külvárosban lakik, örült és midőn a leány nagybátyja kérdősködött utána, az anya egykedvűen azt felelte: "Meghalt, én öltem meg őt, mert azt hiszem, hogy ideje volt, hogy láb alól eltessem." A rendőrség előtt is így vallott az asszony és elmondta, hogy a gyermek még az ágyban feküdt, mikor egy törülközővel fojtogatni kezdte. A gyermek kérésére, hogy hagyja életben, az anya nem reagált, hanem csak tovább fojtogatta. A gyermek kérésére, hogy hagyja életben, az anya nem reagált, hanem csak tovább fojtogatta. A gyermek kérésére, hogy hagyja életben, az anya nem reagált, hanem csak tovább fojtogatta.

IDŐK JELE.

Vérüket adják kenyérért.

Hogy hova juttottak az emberek ebben az aranyországban s hogy miképp fest manap a sokat hirdett általános jólét Amerikában, azt ríktó színekben mutatja egy jelenet, mely tegnap játszódott le a new yorki Har Moriah kórházban.

A kórháznak van egy beteg asszonya, akit az orvosok csak úgy gondoltak az élet számára megmenthethni, ha legalább egy féliternyi egészséges vért csempészhetnek az ereibe. Közvetített egy hírdetést, amelyben 25 dollárt ígérték annak, aki a véréből egy féliternyi átenged a beteg asszony számára.

És a hírdetés folytán tegnap szinte ölték egymást az emberek. Száz embernél több jelentkezett. A nyomorult huszonöt dollárért szívesen kinyitatták az ereiket. Az orvosok megvizsgálták az embereket, akik közül nyolcra alkalmasnak találtak. Ezen nyolcra megvizsgálták aztán a vért és a Brooklynban a Nassau street 107. száma alatt lakó Geo. J. Allen vért találták a legjobbnak. A többiek, akiknek mind-egyike ötven centet kapott a fáradságáért, irigyeikre néztek a náluk boldogabb Allent, aki megvesztheti a véren szerzett 25 dollárt.

A feleségemért, mondá az alig harmincz éves ember, a szíven vérért is odaadnám. S ez a huszonöt dollár vagyont jelent most a számára. Allent erre odakötötték a beteg asszonyhoz és egészséges, piros vért ártfolyt a halvány asszony ereibe. A műtét kitűnően sikerült s az orvosok véleménye szerint az asszony fel fog gyógyulni.

Allen boldogan sietett vissza Brooklynba, ahol egy pallászatában egy fiatal, halvány asszony várta őt kétségbeesésben, mert a házjár abból a szegényes szobából is ki akarta őket dobni, mivel hátralebárok voltak a házban. A véren szerzett huszonöt dollár egy része a házjár zsebébe vándorolt, a többi néhány napra biztosítja a kenyéret. S aztán? Így fest manap a jólét Amerikában.

ÉVFORDULÓ

A polgármester emlékére.

Néhány nap előtt vezérezkiben irtunk a polgárháború és ezzel a rabszolgafelszabadítás ötvenedik évfordulójáról.

Ma, április 12-én, lett ötven éve annak, hogy az első lövés eldőrdült. Emlékét a köztársaság minden részében ünneplik s a polgárháború hadistáyain nyilvános felvonulásokat rendeztek.

Egyebekben azonban csendes minden. Erzi a polgárság, hogy a rabszolgák még nem szabadultak fel. Rabszolga ma mindenki. Fehér és fekete egyaránt. És felszabadításukra nem gondol senki. Még maguk a rabszolgák sem.

HELYZET SZIGNATURÁJA.

Egy megszenesedett fadarab a koronatanu.

A N. Y. Tribune hoz egy képet, melyen a gyárfelügyelő keresi a böszt a gyárban és egyuttal kérdzeti tőle, miért nem készítettte el a tüzlétrát, amit ő azt megparancsolta?

Az office-boy azt feleli: a böszt nincs itthon. Résztvesz egy értekezleten, ahol jobb tüzbiztosítási eszközökről tanácskoznak.

Ilyen ma a helyzet New Yorkban. A Triangle Waist Co. tüzesete után sorba tanácskoznak, mit kellene tenni és a sok tanácskozás közepe té pedig elfelejtnek tenni.

Az esküdtek vádat emeltek a gyár tulajdonosai, Isaac Harris és Max Blanck ellen. A vádat O'Sullivan bírónak adták át, aki a két gyáros elővezetését rendelte el. Rövid időn belül már ott voltak. A bíró mindegyiket 25.000 dollár biztosíték mellett szabadlábra helyezte. Vádolva vannak elsőfoku és másodfoku gyilkossággal, mely 20 évig terjedhet fegyházzal büntetettik.

Az épületben egy megszenesedett fadarabot találtak, melyen egy elzárt lakat volt. Ez a fadarab az elzárt lakattal lesz a koronatanu az egész pörben. A tulajdonosok most már hiába hivatkoznak bármire is, azt nem vitathatják el, hogy az ajtó be volt zárva és ez okozta 145 ember halálát. Attól a perctől kezdve, hogy ezt a fadarabot megtalálták a két gyáros detektivek felügyelete alatt állott és midőn tegnap a bíró elővezetésüket elrendelte mindjárt ott is voltak velük. A vádlottak ügyvédje tiltakozott a vád alá helyezés ellen, de hasztalan volt.

Az esküdtek továbbra is folytatják a vizsgálatot. Tegnap a gyárépületet tekintették meg és ott találkoztak Para Forni olasz konzullal, aki kijelentette a vizsgáló-bizottság előtt, hogy ő függetlenül a hivatalos vizsgálattól szintén foglalkozik az ügyvel és eddig negyven ott foglalkoztatott olasz leányt hallgatott ki, akik tanuallomásaikkal kijelentették, hogy az ajtók egy kivételével zárva voltak. Bevallották a leányok azt is, hogy fenyegetések hatása alatt másként vallottak, de ezek a vallomások érvénytelenek, mert fenyegetések hatása alatt tétettek.

A HALÁLBÁ.

Schenectady polgármestere öngyilkos lett.

A New York állambeli Schenectadyből sürgönyzik, hogy Jacob W. Clute, a város polgármestere öngyilkos lett.

A városnak ez az érdemes feje egy hagyatékot kezelt, illetve elkezdte. Emiatt letartóztatási rendelet lett kibocsátva ellene s mikor a sberiff megjelent nála, hogy végrehajtsa a rendeletet, Clute föbelötte magát.

KOMOLY FORDULAT

Amerikai foglyok Mexicóban.

A helyzet Mexicóban tegnap óta oly fordulatos vett, mely még szükségessé fogja tenni az Egyesült Államoknak fegyveres közbelépését.

A washingtoni külügyi hivatalhoz jelentés érkezett ugyanis, hogy mexicói kalandorok amerikai asszonyokat és gyermekeket elfogtak. A foglyok sok méltatlanságnak, sőt embertelen kizsákolásoknak vannak kitéve. A foglyok között van az amerikai G. Raffi a feleségével és öt gyermekével. A többi foglyok nevét eddig nem lehetett megállapítani.

A foglyok sanyaru helyzetének híre még a mult hét végével juttott el Schmucker amerikai konzulhoz, akiről Savage, Raffinak egy rokona, azt állítja, hogy alig törődött a panaszszal és mitsem tett az elfogott amerikaiak kiszabadítására. Ez a Savage értesítette rokonainak fogságáról Knox külügyminisztert, akihez a következő sürgönyt menesztette:

Családom tagjait és más amerikai asszonyokat és gyermekeket a forradalmárok a mexicói Alamóban fogva tartják. Képtelenek segítséghez és élelemhez jutni.

Megbízható forrásból értesülök, hogy az itteni mexicói kormányzó nem akar a foglyok érdekében közbelépni. Akar-e a foglyok kiszabadítására Ensenadába hadihajót küldeni? Választ kérek. O. Henry Savage.

Knox külügyminiszter, alig hogy a fenti sürgönyt kézhez vette, a következő táviratot menesztette Savagehez:

A Mexico Cityben állomásozó nagykövet táviratilag oda lett utasítva, hogy az őn táviratban említett foglyoknak segítségére legyen. Ugyancsak távirati utasítás ment Ensenadába az ottani amerikai konzulhoz, hogy a megejtett nyomozásról tegyen rögtön jelentést s egyben szólítsa fel az ottani mexicói kormányzót azonnali közbelépésre. — Philander C. Knox.

Savage a Pacific-hajóraj főparancsnokát, Chauncey Thomast is értesítette az esetről, de ez oda válaszolt, hogy mindaddig, amíg Washingtonból utasítást nem kap, nem tehet semmit. Savage állítása szerint az elfogott amerikaiak Alamóban vannak alkalmazva a bányában s a városában éhínség uralkodik, mivel Berthold, az ottani forradalmi csapat vezetője, minden élelmiszert elkobzott.

Ezen esetről még felháborítottabb jelentenek El Pasoból. E jelentés szerint Durango közelében a forradalmárok elfogták a dr. Newby nevű amerikai orvost s habár semminemű műszer nem volt nála, napokon át fogva tartották és a sebesültek kezelésére kényserítették. Zsebkesével hajtott végre műtetteket a sebesülteken s miután ezeket megmenteni nem bírták, azzal vádolták, hogy megmérgezte őket és meg akarta öli őket. Később azonban tartották maguknál a feleségét, őt magát pedig Culiacanban küldték, hogy onnan a polgároktól kiereszszakolt csekekért késpzínzt hozzon. Dr. Newby Culiacanból panaszszal fordult Sinaloa kormányzójához, de semminemű elégtételben nem részesült.

Ha e hírek, amelyeknek megvizsgálásával most foglalkozik a washingtoni külügyi hivatal, valóknak bizonyulnak, az Egyesült Államok hamarosan állást fognak foglalni a forradalmárok ellen, a kikkel Amerika népe eddig rokonszenvezett.

A forradalmárok kihágásai és brutalitásai Diaz állását erősítik meg.

VÖRÖS ZÁSZLÓ.

A Champagne vidéke forrongásban van.

Damery, Marne-Departement, Franciaország, április 12. A képviselőház azon határozata miatt, hogy az Tube-vidék nem tartozik azon szőlőtermelő vidékek közé, melyekben a champagnei pezsgőt előállítják, forrongást idézett elő.

A kenyérüket feltő vinezelléki vörös zászlókkal és forradalmi énekekkel csoportosultak s Eperny felé vették útjukat. A községben csatlakoztak hozzájuk újabb elégedetlenek, akikkel együtt Ventuilben tönkretették a borházakban a borpréseket, az üvegeket összetörték és a hordókba a bort kiengedték. Mikor katonaság jött ellenük, az üres hordókba barrikádokat építettek. Az ügyész automobilon akart utána lépni, de a sok összetört üveg miatt a kocsi nem birt előrehaladni.

RABSZOLGA-ÉLET.

Hawaii szigetén a czukormunkások rabszolgák.

Washington, április 12. Keefe bevándorlási főbiztos három hawaii tanuallományutjáról, melyet a Hawaii szigeten töltött, ma tett jelentést Nagel kereskedelmi miniszternek. Jelentésében Keefe azt mondja, hogy a czukorültetvényekben a munkások valóságos rabszolgáskorban élnek, nagyon kis fizetést kapnak és semmi mozgási szabadságuk nincs. Hivatalos körökben számítanak arra, hogy a kongresszus fog a hawaii munkások ügyével foglalkozni.

